

Petitie aan de Tweede Kamer betreffende de inrichting van de Macro Economische Verkenning

Komende Prinsjesdag presenteert de regering aan uw Kamer de begroting 2014 en de daarin vervatte beleidsvoorstellen. Al decennia wordt deze begroting mede gebaseerd op de economische kaders als aangegeven in de *Macro Economische Verkenning (MEV)* van het Centraal Plan Bureau (CPB). Deze MEV is sinds jaar en dag zeer bepalend voor het totale regeringsbeleid. Het heeft een geijkte opzet en aanpak die exemplarisch is voor een traditionele manier van het beschrijven en analyseren van de economie. Het belang van dit rapport mag niet onderschat worden. Het leidt bijvoorbeeld tot het centraal stellen van de veronderstelde noodzaak van economische groei, opgevat als groei van het Bruto Binnenlands Product (BBP).

Al sinds jaar en dag wordt op deze manier van economie bedrijven fundamentele kritiek uitgeoefend. Enkele recente voorbeelden: op 31 augustus jl. hebben Arnold Heertje en Hans Wiegel in de Volkskrant gewezen op de tekortkomingen van deze analyse en beleidsvoering in hun pleidooi voor *humanisering van de economie*. Enkele maanden geleden hebben vooraanstaande economen als Tim Jackson en Robert Costanza in het tijdschrift *Ecological Economics* aan de hand van de alternatieve macro-economische indicator *Genuine Progress Indicator (GPI)* wederom aangetoond dat sinds het einde van de jaren zeventig van de vorige eeuw, ondanks de betrekkelijk constante groei van het BBP, de werkelijke welvaart constant is gebleven, zo niet afgenomen. In het deze zomer verschenen boek *Méér* wordt een andere kijk op de economie bepleit door een keur van economen. De Duitse Bondsdag, inclusief de huidige regeringspartijen CDU en FDP, besloot dit jaar tot het hanteren van een bredere set van indicatoren. In 2009 heeft op verzoek van de vorige president Sarkozy van Frankrijk een groep van internationale economen, waaronder Stiglitz en Sen, voorstellen gepresenteerd voor een andere manier van economisch meten. EU-Commissievoorzitter Barroso heeft al in 2007, in het kader van de *Beyond GDP*-discussie, gepleit voor vernieuwing van het economische analyseapparaat met andere indicatoren.

Vorig jaar heeft het Platform Duurzame en Solidaire Economie (PDSE) een *Macro Economische Verkenning+ 2013* gepresenteerd, die laat zien hoe de beschrijving en analyse van de economie er anders uit kan zien. In uw Kamer heeft vervolgens begin dit jaar een motie gecirculeerd van de ChristenUnie, gesteund door diverse andere partijen, waarin wordt gepleit voor een andere opzet van de MEV, zodat ook in sociaal en ecologisch opzicht de stand van zaken wordt weergegeven.

De gemeenschappelijke noemer van al deze ontwikkelingen is de kritiek op het BBP als economisch meetinstrument. Het voert te ver om hier alle kritiepunten de revue te laten passeren. Enkele voorbeelden. Het BBP beperkt zich tot het meten van de transacties die vergezeld gaan van monetaire transfers; daarbij zijn de "zwarte" en "grijze" transacties uitgesloten. Een groot deel van de economie wordt daarmee niet gerepresenteerd. Daaronder vallen het grootste deel van de milieulasten, een flink deel van de sociale lasten, en de opbrengsten van economische handelingen (als huishoudelijke arbeid en alle vrijwilligerswerk) die eveneens belangrijke toegevoegde waarde voortbrengen maar waarvoor niet betaald wordt. Deze voorbeelden laten zien dat het BBP wezenlijk tekortschiet als economisch analyse-instrument. Daar komt bij dat het ook zeer tekortschiet als instrument tot meting van de welvaart. Zo kan er economische groei gemeten met het BBP plaatsvinden die samengaat met afname van de echte welvaart gemeten met bijvoorbeeld de ecologische voetafdruk en de armoede index. En kosten van ongelukken, dijkdoorbraken en ziektes in de vee-industrie leiden tot een stijging van het BBP.

Wat is dan economische groei? Het leidt er ook toe dat de huidige economische crisis haast uitsluitend in financieel-economische termen gedefinieerd wordt met verwaarlozing van de ecologisch-economische en sociaal-economische aspecten. Daarom ook wordt voornamelijk over financiële tekorten en schulden gesproken en niet over de ecologische en de sociale.

Wij dringen er met grote nadruk bij u op aan ernst te maken van een andere, bredere manier van economische beleidbepaling, dus een andere opzet van de MEV. Implementeer een dashboard van indicatoren, dring erop aan dat eerder door uw Kamer aangenomen moties over deze kwestie eindelijk uitgevoerd worden, en zet een beleid van economische ontwikkeling in gang dat gestalte geeft aan de ontwikkeling van echte welvaart.

Drs. Martijn Jeroen van der Linden, coördinator *Platform Duurzame en Solidaire Economie*.

Mede- ondertekenaars:

Drs. Koen Boone
Prof. Dr. Geske Dijkstra
Prof. Ir. Klaas van Egmond
Dr. Jaap van Ginniken
Prof. Dr. Bob Goudzwaard
Prof. Dr. Arnold Heertje
Drs. Danielle Hirsch
Prof. Dr. Rolph van der Hoeven
Prof. Dr. Jan Jonker
Drs. Farah Karimi
Dr. Lou Keune
Prof. Dr. Rik Leemans
Prof. Dr. Hans Lyklema
Prof. Dr. Hans Opschoor
Prof. Dr. Jan Pronk
Prof. Dr. Ir. Rudy Rabbinge
Drs. Rens van Tilburg
Prof. Dr. Herman Wijffels

De leden van het Platform DSE:

Ir. Dick Biesta
Dr. Ir. Frans Doorman
Antonie Fountain
Ir. Rob Gort
Drs. Ted van Hees
Drs. Michiel Hobbelt
Drs. Christiaan Hogenhuis
Mr. Willem Hoogendijk
Drs. John Huige
Jan Juffermans
Dr. Gerard Krijger
Drs. Ronald Lubberts
Dr. Paul Metz
Drs. Maarten Nijman
Drs. Leida Rijnhout
Drs. Esther Somers
Ing. Sjef Staps
Frans van der Steen
Ir. Gerrit Stegehuis
Prof. Dr. Egbert Tellegen
Peter van Vliet
Drs. Koen Vredereg
Dr. Greetje Witte-Rang